

Per e-mail verzonden

Datum : 6 september 2023
Ons kenmerk : 230906/■
Onderwerp : **inbreng consultatie ACM/23/182341**

Geachte heer/mevrouw,

Op 13 juli 2023 heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) een consultatie geopend over het ontwerpbesluit prioriteringsruimte bij transportverzoeken. Met de openstellingen van de consultatie heeft de ACM een aantal vragen gesteld. Naar aanleiding van deze consultatie en de gestelde vragen geeft LTO Nederland hierbij een reactie met daarin gewenste en voorgestelde wijzigingen op het ontwerpbesluit. LTO Nederland is voorstander van een prioriteringskader voor het uitgeven van beschikbare transportcapaciteit en adviseert met enkele aanpassingen het prioriteringskader te verbeteren.

Primaire levensbehoefte

De agrarische sector in Nederland wekt ruim 80% van de benodigde energie duurzaam op. Ondanks dat het geen primaire taak is voor de land- en tuinbouw om energie op te wekken, is de verwachting dat de komende jaren meer duurzame energie wordt geproduceerd op en rond het boerenerf. De laatste jaren is duidelijk geworden dat een stijging van de energiekosten een kostenstijging oplevert voor consumenten. Voedsel wordt duurder. Betaalbaar voedsel is een primaire levensbehoefte en van maatschappelijk belang, genaamd de volksgezondheid.

Agrarische ondernemers hebben baat bij voldoende transportcapaciteit en een zwaardere aansluiting. Met als doel het verlagen of stabiel houden van de kostprijs waardoor een verdere prijsstijging in de keten wordt voorkomen. Deze zwaardere aansluiting wordt gebruikt voor het leveren van duurzame energie maar vaak ook voor de doorontwikkeling van bedrijven. En uit onwetendheid is in veel gevallen een zware aansluiting gerealiseerd maar de beschikbare transportcapaciteit onvoldoende.

Wijziging prioriteringskader

De noodzaak om te komen tot een prioriteringskader en de consultatie om een breed beeld te verkrijgen, leidt mogelijk tot vele verzoeken om het prioriteringskader aan te passen. Duidelijk is dat keuzes gemaakt moeten worden, om beschikbare capaciteit zo effectief mogelijk te benutten komende jaren, totdat grootschalige aanpassingen aan de netinfrastructuur is uitgevoerd (onder andere de projecten in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK)).

Duidelijk is dat betaalbaar voedsel een primaire levensbehoefte is. Het voorstel van LTO Nederland is om in het profiteringskader onder nummer 3, categorie basisbehoeften na

waterbeheer, een nieuwe omschrijving toe te voegen. Deze nieuwe omschrijving zou dan als volgt kunnen worden uitgewerkt:

- Voedselbehoefte, SBI-codes volgens “actieve landbouwer 2022” en alleen voor zover dat gekoppeld is aan de maatschappelijke taak van voedselproductie geprioriteerd tot:
  1. Agrarische bedrijven die een SDE+(+) beschikking hebben ontvangen afgelopen jaren en geen/onvoldoende transportcapaciteit hebben om de gewenste installatie te realiseren;
  2. Agrarische bedrijven die vanwege doorontwikkeling of aanpassingen aan de bestaande bedrijven meer transportcapaciteit vragen door een verhoogde elektriciteitsvraag;
  3. Agrarische bedrijven die vanwege stijgende energieprijzen of verduurzaming een installatie realiseren voor het opwekken van duurzame energie voor minimaal het opwekken van het eigen verbruik.

Het produceren van duurzaam en betaalbaar voedsel behoort tot de primaire levensbehoefte van de mens. Belangrijk daarbij is dat deze bedrijven voor de Rijksoverheid worden aangemerkt als “actieve landbouwer”. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) heeft een opsomming gemaakt van de SBI-codes voor actieve landbouwbedrijven. Deze zijn hier te vinden: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/basisbetaling-2022/actieve-landbouwer-2022>.

Bewijslast verzoek tot transport

In het ontwerpbesluit wordt verondersteld dat de verzoekers bewijslast dienen aan te leveren voor zijn transportverzoek. De verzoekende partij kan in veel gevallen gedetailleerde informatie aanleveren waarom extra transportcapaciteit noodzakelijk is. Agrarische bedrijven kunnen in veel gevallen aangeven hoeveel duurzame energie wordt geleverd aan het netwerk, en in hoeverre energie direct verbruikt wordt zonder dat het netwerk wordt belast. Agrarische ondernemers dienen, eventueel in samenwerking met de leverancier, een berekening te overleggen waarbij wordt aangegeven hoeveel energie totaal wordt opgewekt en hoeveel energie direct wordt verbruikt en/of geleverd aan het netwerk. Het zou wenselijker zijn als ondernemers ondersteuning en advies krijgen hoe de gelijktijdigheid van opwek en verbruik kan worden verhoogd en welke maatregelen geïmplementeerd kunnen worden.

Aansluitcapaciteit en transportcapaciteit

Afgelopen jaren zijn vele initiatieven voor opwek van duurzame energie, specifiek zonneparken op agrarische gronden, tot ontwikkeling gekomen. Ontwikkelaars hebben voorafgaand en waar mogelijk transportcapaciteit voor de projectlocatie aangevraagd. Voorafgaand aan ontwikkeling en zonder garantie van realisatie komende jaren kan deze transportcapaciteit niet worden vergeven aan agrarische bedrijven die noodzaak voelen tot het verduurzamen van bedrijven. Zeker in het landelijk gebied en de haarvaten van het elektriciteitsnetwerk is transportcapaciteit en aansluitcapaciteit een beperkende factor.

Het is wenselijk als de prioritering van transportcapaciteit wordt gekoppeld aan de aansluitcapaciteit. Voor alle categorieën in tabel 1 van het ontwerpbesluit kan een onderverdeling worden gemaakt voor aanvragen waarbij de aansluitcapaciteit toereikend is, waar deze verzaagd/uitgebreid moet worden en waar een hele nieuwe aansluiting gerealiseerd moet worden.

Dat zou ertoe kunnen leiden dat een agrarisch bedrijf, die komende maand transportcapaciteit nodig heeft op zijn/haar toereikende aansluiting, voor het beschikken van transportcapaciteit gaat van een rioolwaterzuivering die gerealiseerd kan/gaat worden.

Samenvattend is LTO Nederland positief over het ontwerpbesluit over de prioriteringsruimte bij transportverzoeken en verzoekt om de categorie "voedselbehoefte" toe te voegen tussen de categorieën "waterbeheer" en "afvalbeheer". Voor de categorie voedselbehoefte wordt de definitie gebruikt met de SBI-code van "actieve landbouwers 2022" van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Agrarische bedrijven leveren een berekening aan van de gevraagde transportcapaciteit waarin is uitgewerkt wat de totale productie van duurzame energie is en hoeveel het directe eigen verbruik betreft. Aanvullend kan het prioriteringskader voor transportcapaciteit ruimte bieden voor een aanvullende vraag voor capaciteit als de aansluiting toereikend is of niet.

Met vriendelijke groet,

Themaspecialist Klimaat & Energie